

REDAKTØR:
Marte Wolden

Å overleve og leve lenger

Et av hovedmålene i Nasjonal kreftstrategi 2013 – 2017 er at flere skal overleve og leve lenger med sin kreftsykdom, og best mulig livskvalitet for kreftpasienter og pårørende. Det påpekes at det må etableres flere kvalitetsindikatorer på kreftområdet, særlig indikatorer som sier noe om resultatet av behandling og konsekvenser for pasientens funksjon og livskvalitet.

Ved utgangen av 2011 var det 215 733 menn og kvinner i Norge som har hatt kreft eller lever med sin kreftsykdom. Det var i underkant av 67 000 flere enn ved utgangen av år 2001. (kreftregisteret.no). Selv om det ikke er uvanlig at personer som har hatt kreft vender tilbake til sitt «vanlige liv» etter avsluttet behandling, så vet vi at det er mange som sliter med fysiske og psykiske plager, for eksempel på grunn av endret kroppsbild, eller funksjonsnivå.

Vi har viet dette nummeret av tidsskriftet til dette tema, med bidrag fra flere ulike artikkelforfattere som enten jobber med kreftpasienter i klinikk, innen forskning, eller har opplevd å gå gjennom tøff kreftsykdom og behandling selv.

Nasjonal kompetansetjeneste for seneffekter etter kreftbehandling ved Oslo universitetssykehus, Radiumhospitalet, ble opprettet i 2005 for å forske på seneffekter etter kreftbehandling, og for å formidle kunnskap om seneffekter til pasienter, helsepersonell og helsemyndigheter. Siri Lothe Hess gir oss en oversikt over status for dette arbeidet i artikkelen «Seneffekter etter kreftbehandling».

En helt annen vinkling på tema har Vibeke Bårnes, cand polit sosialantropologi ved UiT, i artikkelen: «Brystkreftopererte kvinners kroppsfølelse». Artikkelforfatteren har selv gjennomgått brystkreftbehandling, og hun setter søkelyset på «kroppssosiologi» og antropologi, og utfordrer oss til refleksjon og debatt gjennom et mer helhetlig (og kanskje) alternativt syn på hva det er som fører til at brystkreftopererte kvinner, og

mange kvinner generelt, sliter med kroppsrelatert selvbilde og selvtillit.

Raymond Hoel, blant annet kjent fra tv-serien «Ingen grenser», gir oss et innblikk i hvordan det er å skulle kjempe seg tilbake til verdighet og integritet, etter å ha fått livet snudd på hodet nærmest over natta. En tøff historie, som vi setter pris på at han deler med oss.

Vi tenker at det er svært viktig at sykepleiere i kreftomsorgen får økt kunnskap om hvordan det er å leve videre etter gjennomgått kreftsykdom og behandling. Bare slik kan vi hjelpe pasientene og pårørende til å være forberedt på hva som kan komme, og fange opp eventuelle risikopasienter som vil ha behov for ekstra oppfølging, etterkontroll, eller støtte i lang tid etter avsluttet kreftbehandling. I artikkelen om gynekologisk kreft beskriver Trude Hammer Langhelle at kvinnene hadde ønsket mer informasjon om endringene i kvinnekroppen, inkludert de seksuelle endringene – slik at de kunne vært mer forberedt og opplevd større kontroll over egen kropp og eget liv.

Flere aktører arrangerer kontinuerlig ulike former for lærings- og mestringskurs og møter for kreftoverlevende og deres pårørende. Tilbakemeldinger og erfaringer herfra viser at pasientene og pårørende trenger oss, også videre i livet.

I skrivende stund har mai kommet utenfor døra her. I går hadde vi tre ulike årstider før klokka 12 på formiddagen her i hjembyen min. Slik er det å bo i Trøndelag. Like uforutsigbart som livet selv. Jeg ønsker alle våre lesere en god sommer, med mange fine opplevelser å ta med seg inn i høsten, når den kommer tilbake med kortere dager og lange kvelder. Men det er heldigvis en god stund igjen til det.

Marte Wolden

ANSVARLIG REDAKTØR